ރައްޔިތުންގެ މަޖިލިސް

ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ކޮމިޓީ ޔައުމިއްޔާ

މާލިއްޔަތު ކޮމިޓީގެ 26 ވަނަ ބައްދަލުވުން

27 އޮކްޓޫބަރު 2026

ބައްދަލުވުން ބޭއްވުނު ތަން: ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ އާ އިމާރާތު (ކޮމިޓީރޫމް ނަންބަރު 10)

ފެށުނު ގަޑި: 9:32

{ރިޔާސަތުގައި އިންނެވީ ކޮމިޓީގެ ނައިބު މުގައްރިރު؛ ހޯރަފުށި ދާއިރާގެ މެންބަރު އަޙްމަދު ސަލީމް}

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

بسم الله الرحمن الرحيم. މާލިއްޔަތު ކޮމިޓީގެ 26 ވަނަ ބައްދަލުވުން. އެޖެންޑާ ނަންބަރު 1- އެހެނިހެން ކަންތައްތަކުގައި އަޅުގަނޑު ހުޅުވައިލަން. މެންބަރުން.

ފުނަދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު މުޙައްމަދު ޙަމްދޫން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ މުގައްރިރު. ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޖުމްހޫރިއްޔާގެ ގާނޫނުއަސާސީގެ 102 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުން ކަނޑައަޅަންޖެހޭ މުސާރައާއި އިނާޔަތްތަކުގެ ތެރެއިން އުއްތަމަ ފަނޑިޔާރަން ލިބޭ މުސާރައާއި އިނާޔަތްތައް މުރާޖަޢާކުރުމުގެ މަސައްކަތް މި ކޮމިޓީން ދިރާސާކުރުމަށް އަޅުގަނޑު ހުށަހަޅަން.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ، އެއަށް ތާއީދުކުރަން.

ކުޑާ ދާއިރާގެ މެންބަރު އަބްދުﷲ ޝަރީފު ވާހަކަދެއްކެވުން:

އާދެ! ޝުކުރިއްޔާ މުގައްރިރު. މެންބަރުގެ ހުށަހެޅުމަށް އަޅުގަނޑު ތާއީދުކުރަން.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

މެންބަރު ހުށަހެޅުއްވައި ޝަރީފް ތާއީދުކުރައްވައި، ފުނަދޫ [illegible] [illegible] ވޯޓަށް އަހަމުން. (ވޯޓަށްއެހުން) [illegible] ބަހުސްކުރުމަށް. (ވޯޓުދެއްވި [illegible]) އެހެންވީމާ، މިކަން، މެންބަރުން.

ފުނަދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު މުޙައްމަދު ޙަމްދޫން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ މުގައްރިރު. މުސާރަތަކަކީ މި [illegible] ބަދަލުތަކާ އެކުގައި ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ރައީސްގެ މުސާރައާއި އިނާޔަތްތަކާ އެއްވަރަށް މުސާރައާއި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ފިޔަވަޅު އިންސާފުވެރި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

ފަންސަވީސް ރުފިޔާ ކަނޑައަޅައި، މުސާރައާއި އިނާޔަތްތަކުގެ ގޮތުގައި، މި ބަދަލާ އެކީގައި ކުރީގެ މުސާރައަށް އިތުރުވާ އަދަދު މަޖިލީސް ރައީސާ އެއްހަމަކުރުމުގެ ގޮތުން މި ބަދަލު އަޅުގަނޑު ފާސްކުރުމަށް ހުށަހަޅަން.

ކެލާ ދާއިރާގެ މެންބަރު އަބްދުﷲ ޝަރީފް ވާހަކަދެއްކެވުން:

މަޙްމޫދުގެ ހުށަހެޅުމަށް އަޅުގަނޑު ތާއީދުކުރަން.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ދެންމެ މަޙްމޫދު ހުށަހަޅުއްވައި ޝަރީފް ތާއީދުކުރެއްވި ގޮތަށް ފެނިވަޑައިގަންނަވާ ބޭފުޅުން ވޯޓުދެއްވުން އެދެން. (ވޯޓުދެއްވުން) އިއްތިފާޤުން ފާސްވި. (ވަގުތުކޮޅަކަށްފަހު) އެޖެންޑާ ނަންބަރު 2- މޯލްޑިވްސް ކަސްޓަމްސް ސަރވިސްގެ އެއަރޕޯޓުގައި މަސައްކަތްކުރާ މުވައްޒަފުން ބަދަލުކުރުމާ މައްސަލައާއި، ބައެއް އެއަރލައިންގެ މުޢާމަލާތް [illegible] [illegible] މަސައްކަތުގައި އެއަރޕޯޓް ޑިއުޓީ-ފްރީ ފިހާރަތަކުގައި ވިއްކުމަށް ޑިއުޓީ [illegible] އެތެރެކުރާ މުދާ، އެ ކުންފުނީގެ އެހެން ސަރަހައްދުތަކުގައި ހުންނަ ފިހާރަތަކުގައި ވިއްކާ ކަމަށް ކޮމިޓީން ދިރާސާކުރާ މައްސަލައެއްގައި އެ ސަރވިސްއަށް ލިބިފައިވާ މަޢުލޫމާތާ ގުޅޭ ގޮތުން މަޝްވަރާކުރުން.

[illegible] ވާހަކަދެއްކެވުން:

ކޮމިޓީން ވަނީ މޯލްޑިވްސް ކަސްޓަމްސް ސަރވިސްއާއި [illegible] އިނގޭތޯ. ދެން އޭގެ [illegible] އަސްލު ކޮމިޓީގެ [illegible] މި [illegible]. ދެން އެ ގޮތުން [illegible] ޑިއުޓީ-ފްރީ [illegible] ސަރވިސްއާއި [illegible] އެއަރޕޯޓް [illegible] މަސައްކަތްކުރާ [illegible] ކަސްޓަމްސް [illegible] ބަދަލުކުރުމުގެ [illegible] އެއަރޕޯޓުގެ [illegible] މޯލްޑިވްސް ކަސްޓަމްސް [illegible] އެއަރޕޯޓްގައި [illegible] ޑިއުޓީ-ފްރީ [illegible] ކަސްޓަމްސް [illegible] ކޮމިޓީއަށް [illegible] މަސައްކަތް [illegible].

ކަމަށް. އަދި މުދާ ކްލިއަރކުރުވާނީ ޑިކްލަރޭޝަން ނިންމައި، އެ މުދަލަށް ދައްކަންޖެހޭ ޑިއުޓީ ދެއްކުމުން މުދަލުގެ ކޮންސައިނީ ނުވަތަ އެ ފަރާތުން އައްޔަންކުރާ ފަރާތެއްގެ ހާޒިރުގައި ކަސްޓަމްސްގައި ގާއިމުކޮށްފައިވާ [illegible] ނިޒާމުގެ ތެރެއިން ކަނޑައަޅާ މިންވަރަކަށް އެ މުދާ ޗެކްކޮށްގެން ކަމަށް ވެސް ފާހަގަކޮށްފައިވާ. ދެން އާދެ އިތުރުން ވެސް އެ ބޭފުޅުން ފާހަގަކޮށްފައިވާ [illegible] [illegible] [illegible] ނަމުގައި ގަންނަ މުދާ [illegible] [illegible] ޑިއުޓީ [illegible] ފިހާރަތަކަށް ވިއްކުމުގެ ހުއްދަ ކަސްޓަމްސް [illegible] ގަވާއިދުގެ ދަށުން [illegible] [illegible] [illegible] ކަސްޓަމްސުން [illegible] ކަމަށް ވެސް [illegible] [illegible] ވެސް ފާހަގަކޮށްފައިވާ ކަންތައް. ދެން [illegible] އިތުރު މައުލޫމާތު ވެސް ހުންނަން އިނގޭތޯ ސިޓީގައި [illegible]. އެކަމަކު [illegible] [illegible] އަޅުގަނޑު މި [illegible]. ގަވާއިދުގެ [illegible] ދެން އެ ބޭފުޅުން އެ ވިދާޅުވަނީ ޑިއުޓީ، ހަމަ ޑިއުޓީއަކާ އެ ބޭފުޅުން ނުކުންނާނީ. ދެން އެ [illegible] ޑިއުޓީ [illegible] [illegible] ޑިއުޓީ-ފްރީ؛ ފިހާރަތަކުގައި ހަމަ އެ އެއްކަހަލަ [illegible] [illegible]. އާދެ ހަމަ އެ [illegible] [illegible]؛ ([illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]) 4 ވަނަ ސުވާލުގައި ޖަވާބުގައި [illegible] އެ ވެސް. މިސާލަކަށް ޑިއުޓީ ފްރީ، ޑިއުޓީ ދައްކައިގެން ކަމަކީ އިތުރު...

([illegible])

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

އެޖެންޑާ ނަންބަރު 3- ކޮމިޓީގެ [illegible] ގުޅޭގޮތުން އިދާރާތަކުން ޖަވާބުދީފައިވާ މައުލޫމާތު ކޮމިޓީއާ ހިއްސާކުރުން. ފަހަކަށް [illegible] [illegible] [illegible] ސިޓީގައި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] 2021 އިން 2023 އަށް [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އެންޓި-ކޮރަޕްޝަން ކޮމިޝަނުން ޖަވާބުދީފައިވާ ސިޓީތައް.

([illegible])

[illegible] ވާހަކަދެއްކެވުން:

ވަނީ ހަމަ ޖޮއިންޓް އިންވެސްޓިގޭޝަނަށް ދާވަރުގެ މައްސަލައެއް ނެތްކަމުން، އެ ބޭފުޅުން އެ މައްސަލަތައް ބަލަމުންދާ ކަމަށް. ދެން ލިޔުންތަކެއް ހުށަހެޅުން ރިކުއެސްޓްކޮށްފައިވާ ކަމަށް. ދެން އަޅުގަނޑަށް ހިފެނީ މި ކޮންސަރން ވަނީ އޭ.ސީ.ސީން މިކޮޅަށް ހިއްސާ ވެސް ކޮންޓްރޯލްގައި ކަންކަމުގެ އަސްލު ހުރިހާ ރިޕޯޓްތަކަކަށް ބޭނުންވާ މިންވަރަށް މަޢުލޫމާތު ނުލިބޭ ކަމަށް. ހުރިހާ މި ސަޕްލިމެންޓަރީގައި އެ ބޭފުޅުން، (ވަގުތުކޮޅަކަށްފަހު) އެ ބޭފުޅުން ފެނަކަ ކޯޕަރޭޝަން ލިމިޓެޑް އަދި ސިޓީގައި ހިންގާ ޕްރޮކިއުމަންޓުގެ ހާއްސަ އޮޅުބު ރިޕޯޓާ ގުޅިގެން ފެނަކަ ކޯޕަރޭޝަން ލިމިޓެޑުން ކުރިއަށްގެން އެ ބޭފުޅުންގެ؛ ދެން އެ ކޮމިޓީން އެ ބޭފުޅުން އެބަ ހުރި މިހާރު މާލިއްޔަތު ކޮމިޓީން ނިންމި ކަންތައްތަކުގެ ތަފުސީލު 30 ދުވަހުގެ ތެރޭގައި އަދާހަމަ ފޮނުވައިދިނުމަށް ކަނޑައަޅާ ދުވަސް އެ ބޭފުޅުންގެ ޖަވާބުތައް ފޮނުވާފައި. ދެން އެ ކޮމިޓީން ފުރަތަމަ ކަރުދާސް ފޮނުވާފައިވާ ޕްރޮކިއުމަންޓްގެ މަސައްކަތަކީ އިންހަރުސްކާރު ކުރިއަށްގެންދިއުން ނިންމުމުގެ ކުރިން ކޮންފަރެންސް އެންމެ ފަހުގެ ޑޮކިއުމަންޓް ކޮބައިކަން ނުބަލައި ކޮންޓްރެކްޓް ގެއްލުންވާ ގޮތުން ޕްރޮކިއުމަންޓް ކޮންޓްރެކްޓުގެ ކޮންޓްރެކްޓަރ އެ ކޮންޓްރެކްޓްދޭ އިދު ނިންމުންތައް ނިންމި އިދު އޮމު ވިޔަކައިގެ ތިމިގެ ބިޔެ ޖުރުބާބު ދަންނަވައި އަދި އިސް ފިޔަ އެ ކަމުގައި ޖިންގާކުރުމަށް ދަންނަވައި އަދި އެ ކަންކަމުގައި ކޮންފިއުޒަން ފައިސާއަށް ހިސާބުތަކެއް ޝަރުޠުތަކާ ހަރުދަނާ ފާހަގަކޮށްލަން ފިޔަވަޅުއެޅުމުގެ ބޭނުމުން ބޭކަރި ބޮޑުކޮށްލުމުގައި ބޭކަރި އެންޓި-ކޮރަޕްޝަން ކޮމިޝަނާއި ފުލުހުންގެ ހިޔާލުތަކާ ތަޙުޤީޤުން ތިރީގައިވާ ހަރުމުދަލާ ގުޅޭ ބާރުތައް ގަވާއިދުން ބާހިރަށް، ސެކިއުރިޓީގައި ހާލަތުތަކާ ޓްރަސްޓްފަންޑުގައި ގެނެސް އެންޓި-ކޮރަޕްޝަން ކޮމިޝަނާއި ހަވާލުކުރުމުގެ ކޮންޓްރެކްޓަރ އެ އިދާރާ ފެނަކައިން ހުށަހަޅާފައިވާ ކަމަށް. (ވަގުތުކޮޅަކަށްފަހު) ކޮންފިޑެންސް ހުރިހާ ބޭރުގެ ކޮންސަލްޓަންޓުން، ކަމާ މަސައްކަތްކުރާއިރު އެކުލަވާލެވުނު ބޭނުންވާ މުއައްސަސާތަކާއި ބޭނުންތަކަށް އަދި ދިނުމަށް، ކޮންފިޑެންސް އޭގެ މާލީ އަހަރުގެ ކަންތައްތައް އެ އަހަރަކާ އެއްގޮތަށް މުއައްސަސާ ނިޔަމަށް އަދަދުކުރުމަށް ދަންނަވާފައިވާ މައްސަލައިގައި ކޮންފިޑެންސް ރި-ސަޓިފިކޭޝަން މައްސަލަތައް ބަލައިން މިހާރު ކޮންފިޑެންސްއާ އެ އިދާރީ އަހަރުގެ އެކުލަވައިލައި އަދި އެ އިދާރީ އަހަރަށް ކޮންފިޑެންސް ޑިޕާޓްމަންޓް ބަޖެޓަށް ފޮނުވައިދީފައިވާ ކަމަށް ދަންނަވަމެވެ. އަދި މިހާރު ކުރިޔަށްދިޔުމަށް އަހަރު ކޮންފިޑެންސް މުވައްޒަފުން ބޭނުންވާ ދިރާސާތަކުގެ މަސައްކަތްކުރާ ދަންނަވަމެވެ. އާދެ! އެކުލަވައި ދަރުކޮށްކުރާ ޚަރަދުކުރާ ދަސްކޮށްދިނުމަށް އިންޑޮނޭޝިއާ ދަތުރުގައި އެބަހުރި ފެސިލިޓީ އަދި 3 ވަނަ ޖަލްސާއަށް ބައިވެރި ޢިމާރާތް ގުޅޭ ބައެއް ހޯދައި ފޯމަލް ބަޖެޓުކޮށްފައިވާ ކަމަށް ދަންނަވައިފިން. ކޮމިޓީގެ މެންބަރުން ކުރިއަށްގެންދިޔުމަށް ކަނޑައެޅުމުގެ ކޮންފިޑެންސް ހިއްސާކުރެވޭ ޕޮލިސީ ސަރުކާރުގެ ބަޖެޓު ގާއިދާ ބައިވެރި ގާނޫނާއި ކަނޑައެޅުމަށް ފާސްކުރުމަށް ހެދުމަށް ކޮބައިކަން ދަތިވެގެން ނިންމާފައިވާ އިދާރާތަކަށް ގާނޫނު ދަށުން 30 ދުވަހުގެ ތެރޭގައި ރިޕޯޓް ފޮނުވުމަށް މާލިއްޔަތު ކޮމިޓީއަށް ހުށަހަޅައިދިނުމަށް

ފޮނުވާފައިވާތީވެ އެ ބޭނުން ވަނީ ފެނަކަ ކޯޕަރޭޝަން ލިމިޓެޑް [illegible] ކޭޝް ހަރުދަނާކުރުމާއި ބެލެހެއްޓުމުގެ ގަވާއިދު މި ސިޓީއާ އެއްކޮށް ހިއްސާކޮށްފައި ފޮނުވާފައި އިނގޭތޯ. ދެން އާދެ އިތުރުން ކުންފުނީގެ ރިސީވަބަލްސް ގޮތުގައި ކުންފުންޏަށް ލިބެންޖެހޭ ފައިސާގެ ތެރެއިން ފައިސާ ނުދައްކާ ފަރާތްތަކުގެ އަތުން އެ ފައިސާ ހޯދުމުގެ މަސައްކަތްކުރުމާއި، ކުންފުނިން އެކަށީގެންވާ މަސައްކަތްކޮށްގެން ވެސް އެ ފައިސާ ހޯދިފައިނުވާނަމަ އެ ފަރާތްތަކާ ދެކޮޅަށް ދައުވާކުރުމާއި އަދި އެ ގޮތަށް ފައިސާ އަނބުރާ ކުންފުންޏަށް ހޯދިފައިވާ މިންވަރާއި، [illegible] މިންވަރު އަދި [illegible] [illegible] ގޮތުގައި [illegible] މިންވަރު [illegible] މާލިއްޔަތު ކޮމިޓީއަށް މަހަކު އެއްފަހަރު ރިޕޯޓުކުރަން ފެނަކަ ކޯޕަރޭޝަން ލިމިޓެޑަށް އެންގުމަށް، ދެން އެ މަޢުލޫމާތު ވެސް މި ސިޓީއާ އެއްކޮށް އެޓޭޗްކޮށްފައި އެބަ ވޭ އިނގޭތޯ. މި [illegible] މައުލޫމާތު [illegible] އިންނާނެ. ދެން އާދެ އިތުރުން އައްޑޫ ސިޓީ ކައުންސިލުގެ 2012، 2015، 2016 އަދި 2012 އިން 2024 އަށް އިނގޭތޯ އޮޑިޓް ރިޕޯޓުގައި ހުރި ކަންތައްތަކާ ގުޅޭ ގޮތުން އެންޓި-ކޮރަޕްޝަން ކޮމިޝަނުން ފޮނުވާފައިވަނީ، މިހާރު އާދެ ތަޙުޤީޤު [illegible] [illegible] މައްސަލައަކީ ކުރިން ވެސް އޭ.ސީ.ސީގައި ރަޖިސްޓަރީކުރެވިފައިވާ މައްސަލަ ކަމަށް. ދެން މި ރިޕޯޓާ ގުޅިގެން އިތުރު [illegible] މައްސަލަތަކެއް ރަޖިސްޓަރީކުރެވިފައިވާ ކަމަށް. އޭގެ ތެރެއިން [illegible] [illegible] އެ [illegible] [illegible] ފޮނުވާފައި ހުރި [illegible] އިނގޭތޯ. ދެން އެ [illegible] ބޭފުޅުން ރަޖިސްޓަރީކޮށްފައިވާ ކަމަށް [illegible] އެ ކޮމިޓީގައި ފޮނުވާފައިވޭ. ދެން [illegible] ހަމަ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. ދެން އެ ބޭފުޅުން [illegible] [illegible] [illegible] މި [illegible] [illegible] ނިންމާފައިވާ އިންކުއަރީގައި މިހާރު [illegible] އިންކުއަރީ [illegible] ބޭނުންވާ [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] މިނިސްޓްރީ އޮފް ފިނޭންސް [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] މަސައްކަތް [illegible] އެޗް.ޑީ.ސީއިން މައުލޫމާތު ދެއްވާފައި ވަނީ. ([illegible]) އާދެ! ދެން ހަމަ ދެން އެބައިން އިނގޭތޯ ހަމަ އޭ.ސީ.ސީން ދެން [illegible]، އޭ.ސީ.ސީން އަސްލު [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، މި ދިރާސާ ރިޕޯޓްސްތައް. ދެން އެ ދިރާސާ ރިޕޯޓްސްތަކާ ގުޅިގެން ވެސް ވަރަށް ގިނަ ރިކޮމެންޑޭޝަންސްތަކެއް ހުންނާނެ ކަމަށް މި އެސް.އޯ.އީސްތަކަށް އަންގާފައި. ދެން ގިނަ، މި 4 ރިކޮމެންޑޭޝަން ވެސް ހަމަ މާލިއްޔަތު ކޮމިޓީން ވެސް ދިރާސާކޮށްފައިވާ ރިކޮމެންޑޭޝަންތަކެއް. ދެން އާދެ ކުރިން ވެސް މާލިއްޔަތު ކޮމިޓީން ވެސް ހަމަ ކުންފުނިތަކަށް އެންގުންތަކާއި އަންގާފައި. ދެން އެ ގޮތުން ކުންފުނިތަކަށް އޭ.ސީ.ސީން އަންގާފައިވާ އެންގުންތަކުގެ މައުލޫމާތުތައް ހިއްސާކުރަން [illegible] އެބަ އޮތް ފޮނުވާފައި ހަމަ މި ކަމާ ގުޅިގެން އިނގޭތޯ.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ދެން އަޅުގަނޑުމެން އިތުރަށް އެންޓި-ކޮރަޕްޝަންގެ ކަންތައްތައް ރަނގަޅުކުރުމަށް ބަލައި އަޅުގަނޑުމެން މަސައްކަތްތަކެއް ކުރަން ދެން އަޅުގަނޑުމެން ފަށާނީ. ދެން މިއަދުގެ މައްސަލަތައް މިހާރިސާބުން ނިމުނީ އިނގޭތޯ. ދެން އޮންނަ މީޓިން މާދަމާ ވެސް ބޭއްވޭތޯ ބަލާނަން އިނގޭތޯ. ޝުކުރިއްޔާ.